

відкриває нові можливості для порівняння, переосмислення та змін національних філософських шкіл. Під впливом глобалізаційних тенденцій культурні традиції можуть втрачати свою актуальність і навіть стиратися. Саме тому сучасні філософські дискусії почали торкатися питань збереження різноманіття культурних форм та культурної ідентичності.

Для обговорення важливості культури в цьому питанні, необхідно спочатку визначити саму її роль. По-перше, культура є основою філософського діалогу, оскільки саме через культурні цінності формуються філософські концепції та уявлення про світ. Будь-які традиційні культурні цінності — релігійні вірування, естетичні ідеали, устрій моральних норм — прямо впливають на формування філософських ідей. Прикладом може служити конфуціанська культура Китаю — вона підкреслює важливість гармонії та суспільного порядку. У результаті, така культурна основа відображається у філософії про етику та взаємини людей. Традиційні культурні цінності є базою для формування основних філософських підходів, відштовхуючись від яких філософи створюють свої системи.

У філософських дискусіях з приводу наслідків та особливостей глобалізації сучасного світу дедалі більше звучать голоси різних національних і регіональних традицій. Африканська філософія, індійські духовні традиції або арабська середньовічна думка пропонують альтернативні погляди на питання моралі, соціальної справедливості та метафізики, збагачуючи загальносвітовий філософський контекст. Це робить філософський діалог не просто взаємодією ідей, а й мостом між різними культурами, сприяючи кращому розумінню між цивілізаціями.

СЕКЦІЯ:
ДОСЛІДНИЦЬКІ ПАРАДИГМИ МУЗЕЄЗНАВСТВА
ТА ПАМ'ЯТКОЗНАВСТВА

М. Тортіка, О. Бірвова, В. Кашчеєва

**МЕТОДИКА СТВОРЕННЯ ЕКСПОЗИЦІЙНОГО МУЗЕЙНОГО ПРОДУКТУ
НА ПРИКЛАДІ ВИСТАВКИ «І ПОБАЧИВ Я СТЕП»:
АЛАН-ПРАБОЛГАРСЬКІ ПАМ'ЯТКИ В МУЗЕЙНИХ ЗІБРАННЯХ УКРАЇНИ»**

М. Tortika, O. Birova, V. Kashcheieva

**THE METHODOLOGY OF CREATING AN EXHIBITION MUSEUM PRODUCT
ON THE EXAMPLE OF THE EXHIBITION “AND I SAW THE STEPPE: ALAN-
PROTOBULGARIAN MONUMENTS IN THE MUSEUM COLLECTIONS OF UKRAINE”**

Сучасна історична наука пов'язує ранньосередньовічну історію Болгарії з просуванням частини тюркських праболгарських племен з Півдня та Південного Сходу України в Задунав'я, а саме на територію сучасних Болгарії та Румунії. Тим більший інтерес як для фахівців, так і для широкого кола потенційної музейної аудиторії становлять артефакти салтівської культури хозарського часу, вперше виявлені 1900 р. на території Харківської області вовчанським краєзнавцем В. О. Бабенком. Загальновизнаною в науці є думка, що носіями салтівської культури були іраномовні алани й тюркомовні праболгари, з якими відповідно пов'язують катакомбні та ямні поховання. Однак під Змієвом, у Сухій Гомільші, було виявлено

трупоспалення салтівського типу, етнічна приналежність яких і досі є предметом дискусій.

На жаль, різке загострення політичної ситуації, відкрита загроза втрати колекцій в умовах збройного конфлікту — все це змусило говорити про необхідність оцифрування музейних пам'яток, а також їхньої інтерпретації у форматі електронних виставок і каталогів.

У запропонованій виставці «“І побачив я степ”»: алано-праболгарські пам'ятки в музейних зібраннях України» представлено як ті фрагменти колекцій, які вже здобули позитивну оцінку музейної аудиторії, так і маловідомі музейні експонати, які, по суті, вперше вводяться до наукового обігу. Зокрема, виставка є відображенням двох глобальних предметних блоків, до одного з яких увійшли відцифровані експонати алано-праболгарських колекцій таких великих музеїв, як Харківський історичний музей (ХІМ) імені М. Ф. Сумцова, Музей археології ХНУ імені В. Н. Каразіна, Київський Національний музей історії України, Археологічний музей ІА НАНУ, Дніпропетровський національний історичний музей імені Д. І. Яворницького, а також районних історичних / історико-краєзнавчих музеїв у Верхньому Салтові, Білій Церкві.

Друга частина виставки повністю відображає типологізацію та розмаїття салтівської колекції Зміївського краєзнавчого музею як найбільш вразливого з погляду потенційної загрози існуванню фондів.

Загалом увесь речовий матеріал виставки поділено на локальні групи, які відтворюють регіональну самобутність і водночас археологічну однотипність колекційних предметів. По-перше, це знаряддя праці, потім прикраси, далі це група оборонного й наступального озброєння, і, нарешті, усе величезне розмаїття салтівської кераміки. Окремим блоком виставкової інформації є історична прив'язка та геолокація музейних об'єктів як центрів з вивчення, збереження, реставрації та інтерпретації прабалгарської історико-культурної спадщини в Україні.

Віртуальний простір нині передбачає багато можливостей для всесвітньої популяризації музейних колекцій. Найпоширеніший варіант — це створення цифрового музею за аналогією реальних експозицій. При такому варіанті відбувається зйомка панорамних фото та подальша їхня обробка у візуалізацію на 360°, за допомогою програм 3D Max, Unity, Matterport, Panotour pro тощо. В запропонованій експозиції алано-праболгарські пам'ятки зберігаються в різних музеях, отже прямого аналогу реального музею для цієї виставки не існує. Експозиція відтворена лише у віртуальному просторі.

Розглядався також варіант використання віртуального фону та розміщення в ньому фотоекспонатів, наприклад за допомогою програми Kunstmatrix, але така експозиція не дає змоги додавання детального опису експонату та загальну інформацію про виставку.

Отже, було вирішено, що найкраще для створення цього цифрового продукту підійде Google Blogger. Цей інструмент Google є абсолютно безкоштовним і дає цілком повне меню для пошуку інформації за різними критеріями.

Google Blogger є доволі простим інструментом для створення власного блогу і має, хоча і неширокий, але достатній функціонал. Інформацію можна викладати в повідомленнях, які будуть розміщуватись на головній сторінці, та на окремих сторінках, створених власноруч. Редагування повідомлень і сторінок доступно у

двох режимах — HTML та верстка, тобто є можливість писати код або працювати, як із звичайним документом. Також важливими елементами роботи з блогом є налаштування теми та дизайну, завдяки яким змінюються елементи навігації по блогу та його зовнішній вигляд, можна використати запропоновані теми або створити власний дизайн. Крім цього, можна подивитись статистику та коментарі до блогу, додати нових авторів, з різним рівнем допуску до редагування.

На головній сторінці блогу «І побачив я степ»: алано-праболгарські пам'ятки в музейних зібраннях України» розташовані усі дописи, у яких можна ознайомитись з колекціями експонатів салтівського типу Зміївського краєзнавчого музею та загалом у музеях України. Навігація по сайту відбувається через меню, розташоване в правій частині блогу, що містить такі пункти, як: прикраси, кераміка, знаряддя праці, кінське спорядження та зброя, окремо для колекції Зміївського краєзнавчого музею та окремо для колекцій музеїв України. Після меню розташована вкладка «Мітки», завдяки якій є можливість відкрити усі дописи за конкретними темами. На телефонах або планшетах доступ до навігаційних елементів відкривається за допомогою спеціальних кнопок, які мають вигляд трьох рисочок або крапок.

Під назвою виставки також можна знайти доступ до основних сторінок блогу, на яких викладено загальну інформацію про виставку, Зміївський краєзнавчий музей та музеї з колекціями салтівського типу, а також посилання на блог англійською мовою. На сторінках, присвячених Зміївському музею та музеям України, також можна знайти посилання на дописи з експонатами розподіленими по категоріям. На сторінці “English” розташоване посилання на блог англійською мовою, який має той самий вигляд та навігацію, що і сайт українською. Англійський блог має зворотне посилання на український.

Ph. Anderton

NEWCASTLE MUSEUM: A HISTORY OF CONVICTS, COAL, IMMIGRANTS, AGRICULTURE AND STEEL

Ф. Андертон

МУЗЕЙ НЬЮКАСЛУ: ІСТОРІЯ ЗАСУДЖЕНИХ, ВУГІЛЛЯ, ІМІГРАНТІВ, СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ТА СТАЛІ

The city of Newcastle lies on the East Coast of Australia, about 160 km North-East of Sydney. It is the second-oldest settlement in Australia, and it lies at the mouth of the Hunter River, the water catchment of which is the beautiful fertile Hunter Valley. It was first settled by transported British convicts who escaped from Sydney in 1800 and sailed North to find the river and its surrounds.

These convicts were soon hunted for by the British authorities who followed and caught them at the mouth of the Hunter River at a place still called “Pirate Point”. The officer in charge of the troops noted the presence of a large river, and evidence of coal visible in the raw rock of the surrounds. He named it the “Hunter River” after the then second Governor of the Colony of New South Wales, Admiral John Hunter.

The area was soon colonized by Europeans who established coal mines, agriculture and timber harvesting. The Town at the mouth of the river was named “Newcastle” after the English town “Newcastle upon Tyne” which was also a centre of trade in coal. Most early European inhabitants were either freed convicts or British free immigrants. Indeed,